

1. Tėvynės ilgesys

Mariui Katiliškiui

Už giraitės žalios raudonuoja aušra
Ir lakštingalos giesmes jai gieda.
Sapnuose tai turiu, o Tėvyne mana!
Sapnuose mes prie beržo susėdam.

Laimės žemė toli, už Atlanto jinai,
Ir namai šilta duona ten kvepia.
Viskas liko tenai, tik neramūs sapnai
Mano tėviškės vaizdinius slepia.

Aš be duonos gyventi tikrai negaliu,
Be gimtinės tapau aš klajoklis.
Betonines džungles kasdieną regiu,
Tarp dangoraižių būnu vaiduoklis.

Pasiilgau gimtinės kvapų ir spalvų,
Žodžių trūksta man viską išreikšti.
Net Pasvalį kartais sapnuose regiu.
Nežinau, ką galėtų tai reikšti...

Gimtinė – tai sodas, miškas, dangus,
Kur protėviai mano gyveno.
Širdimi vis kartoju, tai kraštas brangus,
Net žąsys kitaip ten gageno.

Už giraitės žalios raudonuoja aušra.
Per miškus vėl ruduo ten ateina.
Tik naktim ilgesys tebesiaučia audra,
Nenurimsta jis ir nepraeina.

2. Gyvenimas Lemonte

Lyg viskas čia yra:

Ramybė, meilė ir jaukumas.

Toks pat ir stogas, ir tvora,

Tik didelis nuo ten atstumas.

Tik didelis atstumas viduje...

Nuo ten, kur aš gimiau...

Kur Lietuva, laukų lygumas,

Kur mažas basomis laksčiau.

Kokia graži ten rytmečio aušra,

Aukso brandos javų laukai...

Tėvynė ten. Ten Lietuva mana.

To nematau aš būdamas čionai.

Ir šauksmas protėvių gimtinėj –

Jų negirdžiu aš čia. Tikrai žinau.

O Katiliškėse žagarvyšnių gausybė,

Ir švokščia miškas kalnėliau.

Toli paliko ta vieta iš rojaus,

Sustingę laikrodžio rodyklės.

Nebesvarbu: Lemontas, Ilinojus...

Jau nebebūsiu aš jauniklis.

3. Trys Katiliškio ąžuolai

Trys ąžuolai. Didieji trys romanai.
Ten skyriai, žodžiai ir herojai.
Kaimo gyvenimas ir miestelėnai,
Graži gamta, vaikučiai basakojai.

Užuovėjoj – gyvenimo dvasia.
Kur ankstų rytą gaidžiai jau nebegieda.
Prarastas rojus, ten kaimo nebėra.
Kažkas išsinešė – tiesiog išsviedė..

Kodėl gi taip aš gyvenu? –
Šis klausimas kankino jų nevieną.
Viltim, išdavyste, apgaule ir melu
Maitinosi herojai šie kasdieną.

Tiktai ruduo neklausė ir nelaukė,
Jis per miškus pas juos atėjo.
Doveika, Agnė geltonplaukė
Vėlai suprato. O gal juos apkerėjo?

Tabako trūko išėjusiems negrįžti.
Jie blaškomi didžiulių sūkurių.
Nors ir labai sunku, negalima ištižti
Tarp mirgančių gyvenimų ir pastatų.

4. Išėjusiems negrižti

Gyvenime mes nieko blogo nepadarėme,
Bet vargo taurę geriame kartu.
Visi sykiu mes esam svetimšaliai.
Ir kartais pykstame ar stojamės piestu.

Tik utėlės ir mergos lydi karo vyrą.
Tiktai rūkykloje ir juokas, ir rimtis.
Bet kartais sapnuose bulviakasis išnyra,
Ir keptos bulvės, ir tų dienų būtis.

Aš sapnuose ir piemeniu pabūnu,
Prisimenu dienas, praleistas prie žašų.
Tiktai pabudęs vėlei būnu perėjūnu,
Ir žvilgčioju vėl žvilgsniu nedrąsiu.

Rytoj anksti vėl kelsimės į nežinią,
Toli palikę gimines, svajones ir viltis.
Palikę Lietuvą, mes tapome jos atplaiša,
Nežinome, kada kelionės šios baigtis.

Aš viską suprantu. Sunku, bet neprailgsta.
Mes bėgame tikrai – iš rojaus čia į pragarą.
Tik duonos, duonos trūksta, jos pasiilgstu,
Ir, gavus kepalėlį, laimingas tampa vakaras...

5. Knyga

Krikštamotė mokė skaityti,
Aš per ją ir knygas pamilau.
Net tada, kai reikėjo ganyti,
Aš mintyse jau knygą laikiau.

Kai medžius sodinau aš giminėj,
Nežinojau, kokia jų esmė.
Tik urėdijoj, dirbant eglyne,
Supratau, kas esmė, kur prasmė.

Pasvalys su knyga pasitiko,
Pasvaly pirmą meilę radau.
Jai nešiau aš ir tulpių, gvazdikų,
Ir prie miesto aš šio pripratau.

Namai man antri – bibliotekoj.
Čia ramybė, komfortas, tylą.
Visos knygos tenai kartotekoj, –
Užtarimas, malonė, malda...

Kaip Dievui knygai meldžiuosi,
Kiek pasaulio su ja aplankiau.
Aš su ja ir guluosi, keliuosi,
Aš su ja daug kelių atradau.

6. Tiliaus klystkeliai

M. Katiliškio romano „Miškais ateina ruduo“ herojui

Su kuo pasidalinti man skausmu?
Nėra draugų, kurie mane paguostų.
Užbūrė jos abi mane jausmu.
O aš kartoju: turėtų atsibosti...

Kokia gi Agnė nuostabi!
Labai graži ir lipšnios josios akys.
Gal kartais būna priekabi, –
Galvoju, viskas, man jau šakės...

O Monika – visai kita...
Ji turi vietą jau po saule.
Ta moteris – nevaldoma aistra!
Ir kitas jau su ja pasaulis.

Bučiuoju tą, o kartais ir aną...
O meilės šėlsmas artimas abiem.
Gal tik aistra? Gal jausmo jau nėra?..
Ir gal nelemta būti artimiems?..

Štai šitom rankom – tom pačiom...
Abi myloju, glostau ir apkabinu.
Taip dienos, naktys nejučiom
Prabėga... Ir darosi jau atgrasu...

Tamsi ši dabartis... Ir ateitis tamsi.
Su kuo pasidalinti?.. Pasitarti?..
Lyg kažkas sako: „Ko delsi?
Turi užbaigti. Savo žodį tarti!“